

ASIA

Asiakirjapyyntöön vastaaminen

KANTELU/ASIAN VIREILLETULO

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 21.1.2016 toimittamassaan kirjoituksessa kannellut työtuomioistuimen menettelystä, kun hänelle ei ollut luovutettu pyytämäänsä työtuomioistuimen tuomarin nimikirjanotetta.

Kantelun liitteenä kantelija oli toimittanut Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) ja työtuomioistuimen presidentin kanssa käymäänsä sähköpostikirjeenvaihtoa nimikirjanotteen pyytämisestä.

Aineiston mukaan kantelija oli 11.1.2016 sähköpostitse pyytänyt Palkeita toimittamaan nimemäänsä työtuomioistuinneuvoksen nimikirjanotteen. Pyydettyään eräitä tarkentavia tietoja Palkeet oli 15.1.2016 ilmoittanut, että työtuomioistuimelta oli pyydetty lupaa nimikirjanotteen luovuttamiseen. Palkeet ilmoitti kantelijalle 19.1.2016, ettei nimikirjanotetta voinut toimittaa, kun työtuomioistuin ei ollut antanut siihen lupaa. Kantelijaa oli edelleen samana päivänä ohjeistettu olemaan yhteydessä suoraan työtuomioistuimeen ja hänelle oli tuota yhteydenottoa varten annettu työtuomioistuimen presidentin sähköpostiosoite.

Kantelija oli 19.1.2016 pyytänyt työtuomioistuinneuvoksen nimikirjanotetta työtuomioistuimen presidentiltä. Presidentti oli samana päivänä toimittamassaan sähköpostissa ilmoittanut, että oikea kohde pyynnölle oli Palkeet. Edelleen presidentti totesi, että asiaa oli jo Palkeissa käsitelty ja hän oli antanut luovuttamiseen kielteisen vastauksen, ja että uuteenkin pyyntöön hänen vastauksensa oli kielteinen. Kantelija oli sähköpostiviestillä 20.1.2016 pyytänyt valituskelpois-

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

ta päätöstä valitusosoituksin. Tuohon viestiin presidentti oli samana päivänä vastannut ilmoittamalla, että nimikirjanotetta pidettiin Palkeissa, joka myös tekee lopullisen päätöksen nimikirjan luovuttamisesta, ja ettei hän näin ollen voinut antaa asiassa valituskelpoista päätöstä.

SELVITYS

Palkeet on antanut asiassa 30.5.2016 päivätyn selvityksen, jonka mukaan asiakkaan ja Palkeitten välisestä tehtävienjaosta on sovittu erillisellä palvelusopimuksella, jonka liitteen 3B Henkilöstöhallinnon vastuunjakotaulukko mukaan nimikirjanotteen toimittaminen on asiakkaan vastuulla ja että virasto antaa Palkeille luvan nimikirjanotteen toimittamisesta ulkopuoliselle taholle. Tässä tapauksessa Palkeet ei ollut saanut asiakkaalta lupaa. Palkeet katsoo selvityksessä menetelleensä Palkeiden ja asiakkaan välisen palvelusopimuksen mukaisesti.

Työtuomioistuimen presidentti on antanut 13.6.2016 päivätyn selvityksen, jossa hän kertoo työtuomioistuimen tehneen kantelijan asiakirjapyyntöä johdosta 21.3.2016 kielteisen päätöksen muutoksenhakuohjeineen. Kantelija oli valittanut päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle, jossa asian käsittely oli selvitystä annettaessa edelleen kesken.

Palkeet on kirjeellä 28.6.2016 toimittanut täydentävänä selvityksenä Palkeitten ja asiakkaan välisen palvelusopimuksen ja sen liitteet 1b, henkilöstöpalvelujen palvelukuvaus, ja 3b, henkilöstöpalvelujen vastuunjakotaulukko, ja tarkentanut, että Palkeista ei ollut annettu kantelijalle kirjallista päätöstä tai muutoksenhakuohjetta. Palkeitten tulkinnan mukaan päätös olisi tullut toimittaa kantelijalle työtuomioistuimen toimesta.

Helsingin hallinto-oikeus on 21.11.2016 päättänyt, että kantelija on oikeutettu saamaan vaatimansa nimikirjanotteen.

RATKAISU

Oikeusministeriön ja Palkeitten välisellä sopimuksella tuomioistuinten, mukaan lukien työtuomioistuimen, henkilöstöhallinnon palvelut tuotetaan keskitetysti Palkeissa. Nimikirjan ylläpito sisältyy Palkeitten tuottamiin henkilöstöhallinnon palveluihin. Palveluiden tuottaminen ei ole siirtänyt rekisterinpitäjän vastuuta Palkeille, ja sopimuksessa todetaan erikseen, ettei sopimus poista, muuta tai vähennä osapuolten laista johtuvia velvollisuuksia.

Sopimuksen liitteen 3b kohdan 2.4.5 mukaan nimikirjanotteen antaminen kuuluu asiakkaalle, ja tarkentavan kommentin mukaan ”virasto antaa luvan, Palkeet toimittaa nimikirjanotteen ja laskun”. Vastuunjakotaulukossa ei oteta kantaa tilanteeseen, jossa virasto ei anna lupaa nimikirjanotteen toimittamiseen.

Nyt kyseessä olevassa tapauksessa kantelija oli pyytänyt nimikirjanotetta Palkeilta, ja Palkeet oli pyytänyt lupaa nimikirjanotteen antamiseen työtuomioistuimelta, joka oli kieltänyt antamasta otetta. Palkeet ilmoitti kantelijalle, ettei nimikirjanotetta anneta, kun työtuomioistuin ei ollut antanut siihen lupaa, ja ohjannut kantelijan olemaan yhteydessä työtuomioistuimeen. Kantelijalta ei ollut tiedusteltu, haluaako hän kirjallisen päätöksen, tai varsinaisesti kerrottu, kenen vastuulla päätöksen antaminen on.

Kun kantelija pyysi edelleen nimikirjanotetta työtuomioistuimelta, työtuomioistuimen presidentti kertoi, että pyynnön oikea kohde on Palkeet. Kantelijan pyydettyä uudelleen valituskel-

poista päätöstä presidentti oli ilmoittanut, että lopullisen päätöksen tekee Palkeet, eikä hän voi antaa asiassa valituskelpoista päätöstä.

Kantelija on sittemmin saanut työtuomioistuimelta valituskelpoisen päätöksen 21.3.2016, eli runsaat kaksi kuukautta alkuperäisen asiakirjapyyntöä jälkeen.

Arviointi

Viranomaisen asiakirjan antamisesta päättämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä. Pykälän 1 momentissa säädetään pääsääntönä, että asiakirjan antamisesta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on. Lainkohdassa säädetään edelleen, että ”tiedon antamisesta asiakirjasta, joka on laadittu viranomaisen toimeksiantotehtävää suoritettaessa tai annettu toisen viranomaisen lukuun suoritettavaa tehtävää varten, päättää tehtävän antanut viranomainen, jollei toimeksiannosta muuta johdu”.

Vaikka nimikirjaa ylläpidetään sopimuksen perusteella Palkeissa, Palkeet toimii asiassa tehtävän sille antaneen viranomaisen, tässä tapauksessa työtuomioistuimen, lukuun.

Työtuomioistuinneuvoksen nimikirjanotteen ylläpidosta vastaavana rekisterinpitäjänä työtuomioistuimella on ollut velvollisuus huolehtia siitä, että asiakirjapyyntöä tehnyt saa kielteisessä tapauksessa viranomaisen julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä tarkoitetun päätöksen muutoksenhakuohjeineen.

Työtuomioistuin on menetellyt virheellisesti antaessaan kantelijalle väärä ohjeita ja kieltäytyessään tammikuussa 2016 antamasta asiakirjapyyntöä päätöstä. Virheellisestä menettelystä on seurannut että kantelija ei ole saanut päätöstä asiakirjapyyntönsä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyssä määräajassa.

Käsitykseni mukaan riski nyt todetun kaltaiseen virheelliseen menettelyyn korostuu tilanteissa, joissa viranomaisen tehtäviä on sopimuksin siirretty muille toimijoille, ellei osapuolten välillä ole selkeästi määrätty noudatettavasta menettelystä. Käytössäni olleitten asiakirjojen perusteella nimikirjanotteen antaminen oli määritelty palvelusopimuksessa vain lyhyellä maininnalla.

Minulla ei ole perusteita katsoa, että Palkeet olisi toiminut asiassa velvolluuksiensa vastaisesti.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän vastaisen varalle työtuomioistuimen huomiota viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain noudattamiseen.

Edelleen saatan Palkeitten ja sopimuksen toisena osapuolena olevan oikeusministeriön tietoon käsitykseni siitä, että siirrettäessä viranomaisen tehtäviä toisen hoidettavaksi on huolehdittava siitä, että viranomaisen asiakkaiden oikeudet eivät vaarannu puutteellisesti määriteltyjen käytäntöjen tai toimintavastuuta koskevien epäselvyyksien vuoksi.

Jäljennös tästä päätöksestä on edellä ilmoitetussa tarkoituksessa toimitettu työtuomioistuimeen, Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen ja oikeusministeriöön.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Apulaisoikeuskansleri

Kimmo Hakonen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Pekka Liesivuori

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE
POSTIOSOITE

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi